

ULOGA SAVJETODAVNOG POVJERENSTVA SKUPŠTINE ISTARSKE ŽUPANIJE ZA ZAŠTITU PRAVA STARIJIH OSOBA

Razmatrajući trenutnu situaciju u Istri došli smo do saznanja da, svakim popisom stanovništva ili nekom drugom analizom dobnih skupina građana Istre svjedočimo činjenici, da populacija koja spada u kategoriju starijih osoba čini sve veći udio u ukupnom broju stanovnika, koji trenutno iznosi više od 24% , a što je gotovo četvrtina stanovnika naše Županije.

Ne smije se zanemariti činjenica da starije osobe spadaju u kategoriju tzv. ranjivih ili kako ih neki nazivaju osjetljivih skupina. Posebno ističemo: da su starije osobe najčešće žrtve prevara, da u šumi administracije ne uspijevaju ostvariti niti ona osnovna prava koja im pripadaju, da smo svjedoci slučajeva zanemarivanja i zlostavljanja takvih osoba smještenih u neki oblik institucionalne skrbi, da su žrtve nasilja, te da ne uspijevaju ostvariti pravo na primjereno liječenje i socijalnu skrb.

Ne smije se zaboraviti, da su baš te starije osobe svojim zalaganjem, a nerijetko i vlastitim financiranjem putem tzv. samodoprinosa gradile te iste zdravstvene i socijalne ustanove u Istri.

Ako uzmemo u obzir činjenicu da danas imamo povjerenstva i pravobranitelje za sve ranjive skupine stanovnika, samo ne za starije osobe, da se one nemaju kome obratiti da im pomogne u zaštiti ili ostvarivanju njihovih prava, onda ne čudi činjenica da ovaj prijedlog Istarske stranke umirovljenika- Partito Istriano dei pensionati nitko nije doveo u pitanje. Povjerenstvo za zaštitu prava starijih osoba osnovano je na kraju 2023. godine kao stalno savjetodavno tijelo Skupštine Istarske županije. Važno je istaknuti da je na sjednici Skupštine Istarske županije odluka o osnivanju ovog Povjerenstva donesena jednoglasno.

Zadaće ovog Povjerenstva su: praćenje primjene propisa na području Istarske županije koji se odnose na prava starijih osoba, praćenje povreda pojedinačnih prava starijih osoba na području Istarske županije, izvještavanje Župana, odnosno Skupštine o slučajevima težih povreda prava starijih osoba , koje mogu ugroziti njihov život i zdravlje, te podnošenje izvješća o radu Povjerenstva Skupštini Istarske županije jednom godišnje.

Osnivanjem ovakvog Povjerenstva Istarska županija postala je jedna od rijetkih jedinica regionalne samouprave, koja svojim starijim stanovnicima poručuje da je pomoć i podrška njima s ciljem povećanja kvalitete života starijih osoba prioritet Istarske županije, te da se na taj način izražava zahvala za sve što su do sada stvarali i za što su se zalagali.

Ciljevi Povjerenstva za zaštitu prava starijih osoba u Istarskoj županiji su:

- 1. Imenovanje pravobranitelja za starije osobe na nacionalnoj razini,**
- 2. Reforma politike skrbi o starijim osobama koja treba obuhvaćati više značajnih segmenata koje je sažeta u 11 glavnih točaka:**

- jedinstvena metodologija formiranja cijena usluga (domova umirovljenika, pomoći u kući, zdravstvene zaštite starijih osoba, usluga osiguranja mobilnosti za starije osobe i dr.)
- osigurati jednakost na tržištu državnih i nedržavnih pružatelja usluga,
- osigurati jedinstvene kriterije za financijsku pomoć lokalne zajednice u snošenju troškova,
- povećanje dostupnosti socijalnih i zdravstvenih usluga za osobe treće životne dobi (osobito u ruralnim područjima),

- smanjenje stope rizika od siromaštva i socijalne isključenosti osoba treće životne dobi
- unaprjeđenje i kontrolu pružanja socijalnih usluga,
- uvesti sustav ocjenjivanja domova umirovljenika i rezultate ocjenjivanja učiniti javno dostupnima,
- povećati broj usluga u kući i pomoći udomiteljima i obiteljima kako bi se čim veći broj osoba starije životne dobi zadržao čim duže u obitelji,
- unapređivati aktivan život i kvalitetu prehrane,
- stambeno zbrinjavanje starijih osoba koje su ostale bez doma,
- posebna pomoć sugrađanima i njihovom obiteljima koje trebaju usluge hospicija,

3. Reforme u području rada: poticati čim dulji ostanka u svijetu rada i smanjenje broja prijevremenih umirovljenja, poboljšati mogućnosti umirovljenika za sudjelovanje na tržištu rada

4. cilj **Sprečavanje nasilja nad starijim osobama izvan i u obitelji** smo već započeli realizirati.

- **uspostava besplatne pravne pomoći putem SOS telefona**, -još od 2022. godine na također prijedlog Istarske stranke umirovljenika započelo je pružanje besplatnih pravnih savjeta za starije od 60 godina u svim županijskim uredima na području cijele Istarske županije
- **edukacije umirovljenika i druge preventivne mjere koje mogu doprinijeti sigurnosti starijih osoba**- to su aktivnosti koje se također već provode u suradnji Istarske županije i Policijske uprave Istarske

5. Unaprijediti Registar pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi pri resornom Ministarstvu, jer isti nije ažuriran i ne sadržava niti sve državne ustanove.

Dakle, naš je zadatak generalno da sustav učinimo boljim, održivim i spremnim za izazove 21 stoljeća.